

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 ในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาระบบการช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของผู้เสียหายในคดีอาญาต่อการได้รับการช่วยเหลือตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ และแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เสียหายในคดีอาญาที่ได้รับความช่วยเหลือในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 312 คน และการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้เสียหายในคดีอาญาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน และผู้บริหารกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จำนวน 3 ท่าน สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าไคแอสควร์ (Chi-square) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS สามารถสรุปผลการศึกษาเป็นภาพรวมได้ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงร้อยละ 52.6 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 31.4 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 35.3 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปถึงร้อยละ 51.3 มีรายได้ประมาณ 5,001-10,000 บาทต่อเดือน และเป็นผู้เสียหายในทางคดีโดยตรง ร้อยละ 44.9 และส่วนใหญ่ตกเป็นผู้เสียหายในคดีความผิดต่อชีวิตมากที่สุด ร้อยละ 51.6 มีความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายในคดีอาญา พ.ศ.2544 ในระดับปานกลาง และระดับน้อยเท่านั้น คือ ร้อยละ 36.9 และร้อยละ 36.2 ส่วนความรู้ความเข้าใจต่อหลักเกณฑ์การพิจารณาในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายของคณะกรรมการพิจารณา ค่าตอบแทนผู้เสียหาย ร้อยละ 43.6 มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย และร้อยละ 29.8 ไม่มีความรู้ความเข้าใจเลย ภาพรวมของระดับความพึงพอใจต่อระบบการช่วยเหลือตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 สรุปได้ว่าผู้เสียหายมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้านการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.37 ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจระดับมาก ประกอบด้วย ด้านสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ด้าน พรบ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ของสำนักงานช่วยเหลือทางการเงิน

แก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.00, 3.84 และ 3.60 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจระดับปานกลาง คือ ด้านผลจากการช่วยเหลือที่ผู้เสียหายได้รับ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.02 ผลการศึกษาโดยการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความพึงพอใจด้านบทบัญญัติของพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 โดยการทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ (Chi-square test) พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และสถานะทางคดี มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจด้านบทบัญญัติของพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย อายุ อาชีพ รายได้ คดี มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจด้านสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา เพศ อายุ อาชีพ รายได้ มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา อายุ ระดับการศึกษา สถานะทางคดี อาชีพ รายได้ มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา และ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ สถานะทางคดี และคดี มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจด้านผลที่ได้รับการช่วยเหลือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผลการศึกษา โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายในคดีอาญา พ.ศ.2544 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความพึงพอใจของผู้เสียหายในด้านบทบัญญัติของ พรบ. และด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร/การประชาสัมพันธ์ ส่วนปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจต่อหลักเกณฑ์การพิจารณาในการให้ความช่วยเหลือแก่ มีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับความพึงพอใจของผู้เสียหายในด้านบทบัญญัติของ พรบ. แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความพึงพอใจของผู้เสียหายในด้านผลที่ได้รับการช่วยเหลือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมผู้เสียหายในคดีอาญาบางประเภท ควรขยายเวลาในการขอรับสิทธิเพิ่มขึ้น ควรมีการกระจายสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินฯ ไปในหลาย ๆ พื้นที่ เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเพิ่มขึ้น และตั้งศูนย์บริการทางโทรศัพท์ (Call Center) เพื่อให้ความรู้ทางกฎหมายกับผู้เสียหาย และอธิบายขั้นตอนและวิธีการขอรับการช่วยเหลือ และควรจัดให้มีการฝึกอบรมชี้พระยะสั้นให้ผู้เสียหาย หรือส่งต่อประสานยังหน่วยงานที่ช่วยเหลือด้านฝึกอาชีพ และมีการช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยากับผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบทางด้านสภาพจิตใจจากการกระทำผิด

Abstract

The study, "Assistance to the Injured Person in a Criminal Case in the Bangkok District According to the Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in Criminal Case Act, B.E. 2544 (2001)" has the objectives to study the assistance procedure the injured person in a criminal case according to the Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in Criminal Case Act, B.E. 2544 (2001), the factors which has statistical relation with the level of satisfaction of the injured person in the criminal case in relation to the received assistance according to the Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in Criminal Case Act, B.E. 2544 (2001), as well as to seek the appropriate method in assisting the injured person. The study was done by collecting data from a sample which composes of 312 injured persons in criminal cases who has received assistance in the Bangkok district and by interviewing 3 injured persons in criminal cases in Bangkok and 3 administrators of the Rights and Liberties Protection Department. The statistics used for data analysis are percentage, mean, standard deviation, Chi-square, and Pearson Product Moment Correlation Coefficient, which were analyzed by the SPSS program. The overall findings can be summarized as follows:

The majority of the sample was female (52.6%), aged 36-45 years (31.4%), completed primary education (35.3%), work for hire (51.3%), have a monthly salary of 5,001-10,000 baht, and are direct victims (44.9%). Most fall victim of offense causing death cases (51.6%) and have average or minimal knowledge and understanding of the Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in Criminal Case Act, B.E. 2544 (2001) (36.9% and 36.2%). 43.6% of them have minimal knowledge and understanding in the rules and procedures in determining assistance for the injured person of the Committee Determining Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in the Criminal Case and 29.8% of them have no knowledge or understanding at all. The overall image of the level of satisfaction towards the assistance procedure the injured person in a criminal case according to the Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in

Criminal Case Act, B.E. 2544 (2001) can be summarized. The injured persons have the “most satisfied” level for the officials’ work to provide financial assistance to the injured persons and the accused (collective mean of 4.37). They have the “very satisfied” level for the office of financial assistance to the injured and the accused, to the Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in Criminal Case Act, B.E. 2544, and the news and information from the office of financial assistance to the injured and the accused in the criminal case (collective means of 4.00, 3.84, and 3.60 respectively). They have the “satisfied” level for the assistance to the injured person (collective mean of 3.02). The results of the study which examines the relation between personal factors and the satisfaction level towards the Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in Criminal Case Act, B.E. 2544 by using the Chi-square test found that age, level of education, career, income, and legal status has statistical relation with the satisfaction level of the act. Age, career, income, and the case has statistical relation with the satisfaction level of the office of financial assistance to the injured and the accused in the criminal case. Gender, age, career, and income has statistical relation with the satisfaction level of the officers of the office of financial assistance to the injured and the accused in the criminal case. Age, level of education, legal status, career, and income has statistical relation with the satisfaction level of the news and information from the office of financial assistance to the injured and the accused in the criminal case. Gender, age, career, income, legal status, and the case has statistical relation with the level of satisfaction towards the assistance received. These factors had the statistical significance of 0.05. The result of the study using the Pearson Product Moment Correlation Coefficient found that knowledge and understanding of the Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in Criminal Case Act, B.E. 2544 has statistical relation positively with the level of satisfaction of injured persons regarding the act and the news and information. The factor of knowledge and understanding in the rules and procedures in determining assistance for the injured person of the Committee Determining Damages for the Injured Person and Compensation and Expense for the Accused in the Criminal Case has

statistical relation negatively with the level of satisfaction of injured persons regarding the act but has statistical relation positively with the level of satisfaction of injured persons regarding the received assistance. These factors have a statistical significance of 0.05.

The suggestions from this study is that the act should be edited to include injured persons from other types of criminal cases and the period for claiming ones' rights should be extended. The office of financial assistance should extend to more regions, means of receiving information should be increased, and call centers should be established to give information to injured persons about the law and procedures to receive assistance. Short term professional training should be provided for the injured persons or should refer them to institutes of professional training. Psychological guidance should be provided for the injured persons who has been affected emotionally affected by the wrong-doing.